

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL

CEIP XALOC

2018

APROVAT EL 28 DE JUNY DEL 2018

ÍNDEX

Introducció	2
Objectius Generals	2
Funcions del tutor	3
Carpeta Tutor	3
Educació Infantil	4
- Acollida i integració d'alumnes	4
- Organització i funcionament grup-classe	4
- Adquisició i millora dels hàbits de treball	5
- Participació de la família	6
- Procés d'avaluació	6
Educació Primària	7
- Acollida i integració d'alumnes	7
- Organització i funcionament grup-classe	7
- Adquisició i millora dels hàbits de treball	7
- Tècniques motivacionals	8
- Desenvolupament personal i adaptació escolar	8
- Participació de la família	8
- Procés d'avaluació	9
Programa TEI	10
Programa de cohesió de grup dins l'aula, per tal d'afavorir la col.laboració i la inclusió educativa	12
Resolució de conflictes. Pràctiques Restauratives	13

Introducció

Entenem la funció tutorial com una acció educativa on tots els professors hi estan implicats. Hi ha diverses funcions docents però són els tutors el més directament responsables de les accions que s'ha de dirigir al seu grup d'alumnes, als altres docents i als pares.

L'atenció als alumnes implica:

- Seguiment del procés individual
- Foment de la integració de cada alumne dins el grup
- La interacció amb el grup i el seu procés de maduració (participació progressiva en assemblees, activitats culturals, sortides, etc.)
- La promoció de la participació dels alumnes per a que el grup aprengui progressivament a organitzar-se i a resoldre conflictes senzills de la vida quotidiana.

L'atenció als altres professors/es implicarà:

- Facilitar el coneixement dels alumnes individualment i com a grup
- Possibilitar una bona col·laboració entre els diferents professors
- Destacar la importància de la planificació i seguiment de la tasca educativa
- Donar informació del grup d'alumnes al nou tutor/a

L'atenció a la família respecte a la tutoria:

- Facilitar l'intercanvi d'informació pares-escola
- Promoure la col·laboració i participació dels pares/mares cap a l'escola

Objectius generals

- Conèixer i valorar a l'alumne com a persona
- Dinamitzar els aspectes soci – afectius del grup – classe
- Establir una relació de cooperació i d'informació entre el tutor/a i les famílies
- Orientar escolarment el procés evolutiu d'aprenentatge
- Assolir el coneixements i les habilitats – estratègies de l'aprenentatge
- Orientar al grup
- Fer les corresponents adaptacions curriculars

Funcions del tutor

- Facilitar la integració dels alumnes en el grup – classe i en el conjunt de la dinàmica escolar
- Contribuir a la personalització del processó d'ensenyament i aprenentatge
- Efectuar un seguiment del processó d'aprenentatge de l'alumnat per a detectar les dificultats i necessitats especials per tal de poder articular les respostes educatives adients
- Coordinar la informació dels alumnes que tenen els distints professors, el seu procés avaluador i assessorar sobre la seva promoció d'un cicle a l'altre
- Fomentar en el grup d'alumnes el desenvolupament d'actituds participatives en el seu entorn soci – cultural
- Afavorir en l'alumne el coneixement i acceptació de sí mateix, així com l'autoestima
- Coordinar amb els altres professors l'ajust de les programacions al grup d'alumnes pel que fa a les respostes educatives davant les necessitats especials i/o de recolzament
- Contribuir a l'establiment de relacions fluides amb els pares i mares les quals faciliten la connexió entre el centre i les famílies
- Implicar als pares/mares en activitats de suport a l'aprenentatge i orientació als seus fills
- Informar als pares de tots aquells assumptes que afectin a l'educació dels seus fills
- Fer d'intermediari en possibles situacions de conflicte entre alumnes i entre alumnes i professors i informar a les famílies
- Col.laborar amb aquelles entitats públiques o privades que intervenen en els processos d'escolarització i d'atenció educativa a aquells alumnes que procedeixen de contextos socials o culturals marginats

Carpeta tutor:

Cada tutor tendrà una carpeta on trobarem tota la informació important dels alumne, aquesta anirà passant per tots els cursos amb els alumnes.

El contingut que trobarem serà el següent:

- Llistat de llibres i materials que s'han acordat pel curs actual
- Llistat de fulls de dades de l'alumnat.
- Horari del curs
- Autorització imatge, autorització missatges mòbil i sortides ed. Primària i ed. Infantil
- Fitxa mèdica d'Ed. Física
- Autorització medicament (si escau)
- Resultats del curs de cada una de les avaluacions i en el seu cas amb les mesures d'adaptació adoptades per a cada un dels infants. (A final de curs demanem aquest document al C. d'Estudis)
- Estadística anual d'absentisme de l'alumnat (Se treu de l'apartat corresponent del XESTIB)
- Resum de les entrevistes significatives tutor/a-famílies (ens referim a aquelles entrevistes de les que pensau que és convenient que quedi constància per la seva importància)
- Resultats de les proves d'avaluació inicial del curs i els comentaris a nivell general que s'extreuen dels mateixos.
- Llistat anual de les sortides realitzades durant el curs amb una petita ressenya de les mateixes.
- Llistat anual dels projectes de medi fets en el curs amb una petita ressenya dels mateixos. (Infantil i 1r cicle)
- Còpia anual del full de la memòria del teu curs.
- Full d'observacions generals del curs on quedin registrades les incidències més significatives del curs a nivell general.
- Resum del "Full de seguiment de suport"
- Autorització ambulància
- Autorització sortir tot sols

I. ACOLLIDA I INTEGRACIÓ D'ALUMNES

Tendrem especial esment en el període d'adaptació dels nins i nines nous de 3 anys i per aquest motiu, es realitzarà una reunió prèvia amb tots els pares i mares durant els primers dies de setembre, en que s'explicaran les normes generals de l'escola, les específiques d'Educació Infantil i les previsions fetes per dur a terme el procés d'adaptació.

Acompanyant l'explicació d'aquestes normes es lliurarà un full amb les coses que caldrà portar. També es demanarà als pares i mares que omplin un qüestionari per tal de recollir les dades més significatives de cada infant.

L'entrada dels infants es farà de manera gradual; és a dir, no tots aniran a l'escola el primer dia de classe. La raó fonamental d'aquesta entrada gradual és intentar acollir-los tan bé com es pugui, amb una atenció més individualitzada i adequada a les característiques personals. També es permetrà rebre'ls en un ambient més relaxat, on puguin trobar més seguretat i confiança.

Un altre aspecte que afavoreix l'entrada gradual dels infants, es el fet de que ajuda a conèixer-los millor i donar temps per què el grup classe es vagi configurant de mica en mica.

El primer contacte de l'alumne amb l'aula es durà a terme en companyia dels seus familiars. El primer dia es motivarà a l'infant amb un objecte que podrà dur a la seva. Es tindrà esment en l'ambient de l'aula per generar interès i curiositat.

En la reunió prèvia amb les famílies s'hauran establert grups de quatre o cinc infants que s'incorporaran progressivament a l'aula.

Tendrem contacte directe amb els pares i mares per assegurar una bona adaptació dels seus fills a l'escola.

Realitzarem una programació d'activitats específiques durant aquest període en la que s'inclouran jocs de presentació dels alumnes i la tutora, el coneixement del centre escolar i els diferent espais de l'aula, la identificació de les mestres d'Educació Infantil i especialistes i l'acceptació de les normes de convivència que s'introduiran poc a poc.

Els alumnes de tres anys que s'incorporin ja començar el curs, també realitzaran un període d'adaptació durant el qual no faran la jornada completa. Aquest període s'ajustarà a cada nin en concret.

Quan un alumne de quatre o cinc anys s'incorpori tard al grup, tendrem una entrevista prèvia amb els pares per explicar-los les normes generals i el funcionament del grup classe.

També es parlarà amb el grup classe per a què estigui preparat per acollir al nou company.

El primer dia es presentaran tots els companys i el dies successius se li presentaran la resta de tutors d'Educació Infantil i els especialistes. Els primers dies un nin serà l'encarregat de acompanyar-lo per les dependències del centre i ajudar-lo dins l'aula fins que conegui els diferents espais i la disposició dels materials.

II. ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DEL GRUP-CLASSE

a. Espais

Les aules estan distribuïdes de la següent manera:

- Una zona d'assemblea
- Una zona de treball individual

- Una zona de racons:
- . Racó de joc simbòlic (caseta, garatge, disfresses, tenda, metges, ...)
- . Racó de biblioteca
- . Racó de construccions
- . Racó de jocs de taula
- . Racó de grafismes
- . Racó de dibuix i plàstica
- . Racó de matemàtiques
- S'utilitzarà també la zona de treball individual com a zona de racons.
- Una zona de jocs de gran grup

b. Temps

L'horari és flexible, adaptant-lo a les necessitats i interessos dels nins.

Els eixos bàsics de l'horari són:

- Entrada i assemblea
- Treball dirigit
- Berenar
- Pati
- Racons
- Pati
- Contes, dramatització, jocs i poesia
- Assemblea.
- A més, al llarg de la setmana cada grup té una sessió de música, una de psicomotricitat, dues d'anglès, una de plàstica i una de filosofia.
- Els especialistes recolliran i acompanyaran als alumnes fins a les aules.

c. Responsables

Els càrrecs de responsables d'aula es canvien setmanalment.

Hi ha encarregats per:

- Passar llista i fer el calendari
- Neteja
- Missatges
- Repartir i recollir el material
- Ser el primer de la fila

III. ADQUISICIÓ I MILLORA DELS HÀBITS DE TREBALL

Es treballen els hàbits bàsics següents:

Ordre i neteja:

- Rentar-se les mans abans de berenar
- En acabar de berenar netejar la taula i el plat
- Tirar aigua després d'utilitzar el bany
- Rentar-se les mans després d'utilitzar el bany
- Emprar només el paper i sabó necessari
- No tirar paper ni qualsevol altre objecte a terra
- Tenir cura i respectar les instal·lacions i el material del centre
- Ordenar, recollir i tenir cura del material de cada racó
- Utilitzar la part dreta de l'escala
- Entrar i sortir sempre en fila sense córrer, empènyer ni avançar.

Hàbits de convivència

- En l'assemblea aixecar la mà abans de xerrar
- Respectar el torn de paraula
- Escoltar quan parlen un company i la professora
- Utilitzar les formules de cortesia següents: per favor, gràcies, demanar permís abans d'entrar, demanar disculpes
- Penjar correctament les motxilles, abrics i bates en el penjador

IV. PARTICIPACIÓ DE LA FAMÍLIA

Es fa una reunió per nivells abans de començar el curs, on es dona als pares i mares informació sobre els objectius de curs, el funcionament de la classe, horaris, ... i els demanem la seva col.laboració. També els hi lliuren un qüestionari demanant les dades més significatives del nin/a i de la seva família (en el cas dels nins que comencen de nou) i un full recordatori dels punt tractats en la reunió. Una vegada començat el període d'adaptació es farà una reunió amb cada família a nivell individual per parlar de cada nin en particular: com és, quins hàbits té, quina autonomia té...i dades importants que la tutora ha de saber.

Hi haurà una reunió trimestral per nivell. També es fan reunions en ocasions puntuals. En finalitzar cada trimestre tenim entrevistes individuals per tal de donar als pares els informes dels seus fills. En finalitzar el primer i el tercer trimestre tenim entrevistes individuals per tal de donar als pares els informes dels seus fills. El segon trimestre s'entregarà mitjançant un sobre. El primer trimestre de tres anys no es dona l'informe del Gestib, sinó un informe específic d'adaptació. Durant el curs ens entrevistem amb els pares sempre que aquests o les tutores ho creguin necessari. El dia de la visita és el dimecres de 14 a 15 h.

Els pares també col.laboren aportant material en les jornades de portes obertes, festes, etc a través de l'AMIPA.

Cada classe escollirà entre les famílies un representant per ser l'enllaç escola-famílies per tractar temes formals i informar d'aspectes importants.

V. PROCÉS D'AVALUACIÓ

L'avaluació serà continua i formativa.

Per realitzar l'avaluació inicial hem elaborat un qüestionari d'entrevista als pares/mares, en el qual es registra informació relacionada amb els següents aspectes: estructura familiar, ambient familiar, fitxa mèdica, la son i l'alimentació, autonomia i altres aspectes.

La informació aportada serà completada amb l'observació directa per part del mestre del procés d'adaptació de l'alumne. Tot aquest procés ens aportarà informació que ens permetrà fer una primera valoració, que ens servirà com a punt de referència per a la nostra programació.

Durant el curs l'avaluació es realitzarà mitjançant l'observació directa i sistemàtica, l'anàlisi de les tasques realitzades i les entrevistes amb els pares/mares.

La informació de l'avaluació continua s'anotaran a una fitxa de seguiment de cada alumne on s'anotaran dades relatives a l'adaptació a l'escola, la relació amb els companys, la relació amb la mestra, els hàbits, ... i també amb un quadern de registre amb els continguts que es van treballant durant el curs, a les àrees de medi físic i social i comunicació i representació.

I. ACOLLIDA I INTEGRACIÓ DE L'ALUMNAT

a. Activitats d'acollida

Durant els primers dies de classe es realitzen activitats de presentació del tutor/a, de cada nin/a, de l'aula i de l'edifici escolar, xerrar del que han fet a l'estiu, novetats en la família, canvis en el seu entorn, etc.

A principi de curs (abans que els alumnes comencin les classes) es farà la primera reunió conjunta de pares/mares. Els temes a tractar seran comuns a tot el cicle.

Aquells alumnes d'Incorporació tardana rebran una atenció especialitzada per adaptar-se al centre el més aviat possible (es pot trobar informació sobre al programa al PAD)

b. Coneixement del centre escolar

Després d'haver-se realitzat l'activitat prèvia de presentació del Centre i de l'aula, en assemblea es decidirà l'organització de l'aula: encarregats, normes de disciplina, decoració, ...

II. ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DEL GRUP – CLASSE

a. Recollida d'informació sobre l'alumnat

Les dades necessàries es recullen dels expedients, de la revisió de dades que es demanen a l'agenda escolar i de la informació que aporten altres professors i especialistes.

Es realitzarà una entrevista personal amb els pares/mares dels nins que arribin nous al Centre.

Es realitzen reunions entre els tutors (el que el deixa i el tutor que l'agafa) per fer traspàs d'informació important i rellevant sobre cada alumne.

b. Organització i funcionament de l'aula

S'han d'elegir encarregats de classe i delegat que es van canviant al llarg del curs.

Els problemes de disciplina es van tractant així com van sorgint els conflictes, a vegades directament amb els alumnes implicats i altres vegades amb tota la classe.

Els alumnes amb problemes d'aprenentatge es derivaran al Programa de Suport o a l'Equip Psicopedagògic si és necessari.

Es realitzaran agrupaments en aquelles classes on es consideri adequat per adaptar millor a les necessitats específiques de cada alumne. (aquest punt queda explicat al Pla de l'equip de suport).

En l'Agenda s'inclourà un extracte del PEC i del RRI i altres normes bàsiques del funcionament de l'Escola.

III. ADQUISICIÓ I MILLORA DELS HÀBITS DE TREBALL

a. Hàbits bàsics

Es treballaran els hàbits de:

- Seure's correctament
- Formar files
- Ordre a l'entrada i sortida de l'aula
- Respecte a les companyys

- Compartir el material
- Respectar el torn de paraula
- Ordre i claredat als treballs

Es potenciarà l'autonomia i l'ordre personal, així com la neteja. Els hàbits bàsics es treballen des del primer dia i al llarg de tot el curs.

b. Tècniques d'estudi

Es fomenta el treball individual des de la pròpia autonomia i s'inicia el treball en grup, sobretot en les àrees de Plàstica i Medi.

c. Destreses instrumentals

Les destreses instrumentals es treballen durant tot el cicle: estructuració oral de frases, vocabulari, fluïdesa verbal, estructuració de frases i petits textos escrits, rapidesa lectora, comprensió lectora i comprensió oral.

d. Estratègies de suport per a l'estudi

A la primera reunió que es celebra a principi de curs amb els pares/mares s'explica la programació del curs i es demana la seva col.laboració. També se'ls comenta que els nins duran feina per fer a casa per anar creant uns hàbits de treball; es remarcarà la importància d'un lloc i d'unes condicions bàsiques per l'estudi.

Es donaran indicacions i suggerències als pares/mares sobre: hàbits i autonomia, planificació del temps a casa, lloc d'estudi, televisió, etc. Que mostrin interès pel que fan els seus fills/es a l'escola.

IV. TÈCNIQUES MOTIVACIONALS

Se'ls farà veure que ell són els responsables del treball i dels resultats
Es reforçarà positivament la tasca diària.
Es procurarà que l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge rebí el suport necessari: material i activitats adreçades al seu nivell, coordinació amb la família per seguir unes pautes d'actuació conjuntes a més del suport de l'escola.
Seria convenient que qualsevol persona que estigui relacionada amb la formació acadèmica dels nins es posés en contacte amb el tutor/a.

V. DESENVOLUPAMENT PERSONAL I ADAPTACIÓ ESCOLAR

S'intenta que tots participin en les activitat de classe, si no és així, es força un poc aquesta situació amb preguntes directes i fàcils.

Es procurarà reforçar els èxits dels alumnes i valorar el que es positiu.
Es desenvolupa l'autoestima, capacitats socials mitjançant jocs, resolució de conflictes (dialogant amb l'alumnat, temes d'assemblea, conversa, sortides, etc.).

Es demanarà als pares/mares que continuïn aquesta tasca fora de l'escola, reforçant els valors d'autocontrol, autoestima i autonomia, valorant les coses positives que fan els seus fills/es, procurant fer-los poc a poc més autònoms, valorant els petits èxits.

La participació a nivell de Centre en jornades com el Sant Antoni, Nadal , el Dia del Llibre... ajuden a l'adaptació de l'alumne al grup.
Amb els alumnes de 6è es realitzarà una visita als Instituts per conèixer la seva organització, funcionament i pla d'estudis.

VI. PARTICIPACIÓ DE LA FAMÍLIA

Es realitza una reunió trimestral per cicle durant el curs, on es pretén donar informació sobre la programació i avaluació del curs i fer un intercanvi d'informació.

Mitjançant l'agenda escolar s'intenta mantenir un canal obert d'informació escola - família.

Dimecres tenim una hora de visita de pares/mares per venir a parlar amb els tutors de temes relacionats amb el procés d'aprenentatge del seu fill/a. Si és necessari se'ls convoca per l'agenda.

A final de cada trimestre s'entrega un butlletí informatiu. Al primer i al tercer trimestres mitjançant una reunió individual amb els pares i al segon trimestre mitjançant un sobre.

L'AMIPA o grup de pares/mares en col.laboracions amb els tutors/es podran organitzar xerrades sobre temes d'interès família – escola.
Cada classe escollirà entre les famílies un representant per ser l'enllaç escola-famílies per tractar temes formals i informar d'aspectes importants.

VII. **PROCÉS D'AVALUACIÓ**

a. Avaluació inicial

L'avaluació inicial es du a terme mitjançant amb les primeres proves que es realitzen a les primeres setmanes de curs.

A partir d'aquestes proves es detecten les necessitats dels alumnes i s'estableixen els continguts, objectius i la metodologia adient.

b. Reunió amb l'equip directiu

Realitzarem reunions de nivell, de cicle i intercicles per avaluar el procés educatiu. Mensualment ens reunim a la CCP amb els coordinadors on es tracten els diferents temes pedagògics del curs.

c. Reunió amb els alumnes

Seràn, normalment, en horari de tutoria i es comentaran els resultats de les avaluacions i es parlarà de les diferents propostes quan sigui necessari.
La cap d'estudis es reuneix una vegada al trimestre amb els representants de cada aula per tractar: inquietuds, organització del centre, propostes de millora...

PROGRAMA TEI

En el curs 2017-18 l'Ajuntament de Calvià presenta a nivell de municipi la implantació del programa TEI a tots els centre educatius. Ceip Xaloc decideix en claustre formar part del programa i participar en la formació i implementació del mateix.

El programa TEI és un programa de convivència institucional que implica a tota la comunitat educativa, i que s'orienta a millorar la integració escolar i treballar per una escola inclusiva i no violenta.

Es fomenta que les relacions entre iguals siguin les més satisfactòries possibles. Dirigit a la millora o modificació del clima del centre respecte a la convivència, conflicte i violència (física, emocional o psicològica). Es basa en la tutorització emocional entre iguals a on el respecte, l'empatia i el compromís són els pilars bàsics del desenvolupament al centre.

Aquest programa treballa al voltant d'aquests objectius.

- **Sensibilitzar** a la comunitat educativa sobre els efectes de la violència.
- **Conscienciar** a la comunitat educativa sobre els efectes de la violència i informar sobre les conseqüències personals, socials i educatives que aquest fenomen comporta.
- **Facilitar** el procés d'integració d'alumnes, cap a una escola inclusiva.
- **Crear un referent** (tutor/a) per afavorir l'autoestima i disminuir la inseguretat que provoquen els espais i les situacions desconegudes.
- **Empoderar** a l'alumnat com a subjecte dinàmic de la convivència, en la prevenció de la violència i l'assetjament escolar.
- **Compensar el desequilibri** de poder i força propi de la violència i l'assetjament des d'una perspectiva preventiva i dissuasòria.
- **Integrar la "TOLERÀNCIA ZERO"** respecte a la violència i maltractament, com un tret d'identitat del centre.

El CEIP Xaloc participa amb els alumnes de 5è i 3r d'educació primària i alumnes de 3 i 5 anys d'educació infantil.

L'objectiu és treballar amb els alumnes tutors al voltant de:

- Millorar la convivència.
- Prevenir la violència .
- Prevenir l'assetjament escolar.
- Reconduir a través del diàleg els possibles conflictes de fàcil resolució que es generen d'una forma subtil, i no es detecten a primera vista, però que poden afectar a les relacions entre els iguals, originant sentiments de rebuig, de soledat, de baixa autoestima.

Treballar la prevenció i la formació de l'alumnat és la nostra prioritat. Els alumnes aprenen a través de les activitats de tutoria, debat, la visualització de vídeos i la representació de situacions conflictives. D'aquesta manera saben què és l'assetjament i els seus tipus, com s'ha d'actuar per tal d'evitar-ho, com saber resoldre conflictes entre ells mateixos, proposant solucions.

Aquesta experiència repercutirà en una millora de la convivència del nostre centre.

A més, el programa TEI contempla el treball en educació emocional fent feina en : l'autoestima, l'empatia, la inclusió i les emocions.

COM ENS ORGANITZEM:

A nivell de centre el TEI s'organitza amb dues comissions, una per educació infantil i l'altra per a primària. Aquestes comissions estan compostes pels tutors dels cursos implicats, un coordinador i en alguns casos un membre de l'equip d'orientació del centre.

Dins la comissió s'organitzen les activitats , es fa una temporalització d'aquestes, es realitza el projecte...entre d'altres funcions. A més, també actua com a agent de resolució de conflictes quan es donen casos més greus o de difícil solució.

PROGRAMA DE COHESIÓ DE GRUP DINS L'AULA, PER TAL D' AFAVORIR LA COL.LABORACIÓ I LA INCLUSIÓ EDUCATIVA

a) FONAMENTACIÓ

Pla d'actuació que s' implementa en el centre pel curs escolar 2017-18 a la resta dels cursos que no formen part d'aquest programa i a les diferents tutories. Es treballa l'autoestima, l'empatia, la inclusió i les emocions. Es fa ús de pràctiques restauratives i dinàmiques grupals per tal de treballar en un primer moment la cohesió del grup; la col·laboració i l'aprenentatge cooperatiu dins l'aula.

El programa de cohesió de grup es relaciona amb elements d'innovació educativa, com a factor bàsic per la prevenció, la inclusió educativa i el desenvolupament personal i social. El desenvolupament de les relacions interpersonals són clau per l'adquisició de les competències bàsiques per a la vida.

S'organitzen activitats orientades a que els membres de l'aula es coneguin i aprenguin a col·laborar plegats. La cohesió grupal necessita d'un ambient de respecte, en el que els membres dels grups es senten acollits pel grup i afavorint la consecució dels objectius individuals i del grup.

Quan un grup està cohesionat, els membres:

- Es coneixen entre ells, saben coses els uns dels altres.
- S'aprecien entre ells, es senten apreciats i valorats pels altres membres i pel grup.
- Els alumnes es senten contents de pertànyer al grup.
- Confien els uns dels altres, de manera que no tenen por de fer comentaris o de participar amb els companys.
- Hi ha un bon nivell de comunicació entre els membres del grup.
- Col·laboren entre ells, cadascú posa de la seva part per a aconseguir els objectius del grup.
- Són capaços de tractar i resoldre conflictes.

b) OBJECTIUS GENERALS

- Conèixer i potenciar el clima i la cohesió de grup a les aules i al centre.
- Millorar l'aprenentatge dels alumnes.
- Afavorir l'autonomia personal per aconseguir un desenvolupament personal, social i acadèmic adient.
- Desenvolupar la intel·ligència interpersonal.
- Proporcionar estratègies per adquirir habilitats per la vida i de benestar.

c) OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Oferir recursos didàctics, dinàmiques i pràctiques restauratives als tutors i tutores dels grups.
- Assessorar i coordinar amb els tutors i tutores com implementar les activitats i dinàmiques més adequades a les necessitats de l'alumnat del seu grup.
- Sensibilitzar als tutors i tutores per comprendre la importància de les emocions i les relacions interpersonals en l'educació i en la vida diària.
- Col·laborar en l'anàlisi de les relacions dins l'aula.
- Informar a les famílies de la implementació del programa i facilitar la seva col·laboració i implicació.

d) ESTRATÈGIES D'ACTUACIÓ

- Anàlisi del clima del centre i de l'aula.
- Avaluació inicial dels grups on s'implementarà el programa.
- Realitzacions de reunions amb els tutors i tutores per tal de formar-los i assessorar-los en la implementació de les dinàmiques.
- Realitzacions per part del tutor/a en horari de tutoria les dinàmiques grupals proposades.
- Aplicar a alguns grups el sociograma CESC per tal d'avaluar les relacions entre iguals. (CESC: Conducta i experiències socials a classe).

- Reunions de coordinació, seguiment i desenvolupament del pla d'actuació al llarg del curs escolar, on participa l'equip de suport, la PTSC i l'orientadora educativa.
- Elaboració d'un instrument d'avaluació per a l'alumnat i als tutors i tutores dels grups que hi participen per tal d'esbrinar si ha millorat la cohesió del grup.

e) RECURSOS

- Dinàmiques grupals adaptades a cada cicle educatiu, indicant com s'ha de desenvolupar, la descripció de la dinàmica i l'objectiu que persegueix:
- Dinàmiques de presentació: Pilota calenta; pinya de noms; el pistoler.
- Dinàmiques de coneixement: El basar màgic; autobiografia.
- Dinàmiques d'afirmació: Siluetes positives; soc lliure.
- Dinàmiques de confiança: Molla humana; torre de control.
- Dinàmiques de comunicació: Dictar dibuixos, els missatges.
- Dinàmiques de cooperació: El pont; construir una màquina.
- Dinàmiques de resolució de conflicte: Teranyina; silenci; la fortalesa; les ovelles i el llop; el collage; les vacances en creuer, jocs de vermells i negres; la NASA.
- Dinàmiques de distensió: Ha-ha-ha; despertar a la jungla.
- Qüestionari Cesc – sociograma, per aplicar a alumnes a partir de 8 anys (3è. d'educació primària).
- Qüestionari d'avaluació pels alumnes, tutors i tutores i les famílies.

RESOLUCIÓ DE CONFLICTES, PRÀCTIQUES RESTAURATIVES

Les pràctiques restauratives tenen el seu origen en la justícia restaurativa. Ofereixen eines que permeten prevenir, detectar, gestionar i resoldre les situacions de conflicte o problemes per tal de millorar la convivència i reforçar els vincles afectius entre les persones afectades per aquestes situacions.

Les pràctiques restauratives es fonamenten en el fet que les persones poden fer canvis positius si es compta amb elles, és a dir, quan les coses es fan amb elles i no a elles o per elles. En el centre educatiu, aquestes pràctiques poden ser una bona alternativa en què l'alumnat s'implica en la gestió dels seus conflictes de manera dialogada i participativa, i en la millora de la convivència, fomentant valors com:

- la igualtat de tots els integrants del grup
- l'oportunitat d'escoltar i de ser escoltat
- la seguretat i confiança en sentir-se exposat al grup i protegit alhora pel grup
- la responsabilitat compartida de la gestió del conflicte
- la propietat col·lectiva del resultat
- la restauració de la convivència mitjançant el restabliment de les connexions afectives

De quin tipus n'hi ha?

- a) L'escolta activa: consisteix a escoltar de manera atenta i empàtica. Això contribueix que la persona pugui centrar-se i disposar de la seva capacitat mental per afrontar la situació problemàtica.
- b) Les expressions afectives: consisteixen a comunicar els sentiments personals en resposta a determinats comportaments, positius o negatius, de les altres persones.
- c) La conversa restaurativa: consisteix en el fet que l'autor d'una determinada conducta reflexioni sobre els seus actes, expressi les seves motivacions i prengui consciència de l'efecte que ha tingut la seva conducta en els altres. Això afavorirà la cerca d'alternatives que satisfacin les seves necessitats i que, alhora, siguin compatibles amb les del grup.
- d) El diàleg restauratiu (o mediació informal) consisteix en el fet que les dues persones que han tingut un conflicte dialoguin de manera restaurativa. Té com a objectiu ajudar a restaurar la relació, mitjançant preguntes que es fan alternativament a un i altre per ajudar-los a comprendre el punt de vista aliè, i així afavorir la resolució conjunta del conflicte.

- e) Els cercles de diàleg: consisteixen a reunir els alumnes del grup en cercle, disposats a expressar-se en pla d'igualtat amb la col·laboració de la persona facilitadora. Tenen com a objectiu facilitar la cohesió del grup, crear comunitat i resoldre qüestions de baixa intensitat.
- f) Les reunions restauratives: consisteixen a reunir les persones directament implicades en un conflicte en un cercle més estructurat i que requereix planificació prèvia (pre-cercles) i més temps. Les reunions restauratives són estratègies d'intervenció obertes a altres persones que també s'hagin vist afectades amb l'objectiu que en la resolució del conflicte hi participi la comunitat

Actualment, aquests processos restauratius no es donen tan sols com a resposta a situacions conflictives. De fet, es vol anar més enllà de la reactivitat i avançar cap a la proactivitat, és a dir, ampliar i transferir els principis restauratius cap a la millora de la relació entre els companys i, en definitiva, de tota la comunitat educativa.

❖ Cercles de diàleg

a) Què són?

En un cercle de diàleg tothom s'asseu en cercle i se segueixen les normes bàsiques que explica la persona facilitadora: hi ha un objecte que va passant entre els participants, només parla qui té l'objecte, la resta escolta amb respecte i espera el seu torn. Si algú no vol parlar quan li arriba l'objecte, pot "passar". Tots participen en un pla d'igualtat de manera que:

- es fomenta la participació
- s'assumeixen responsabilitats
- es construeixen relacions
- es fomenta l'empatia
- es potencia l'autoconfiança i la confiança en els altres
- es comparteixen experiències
- es crea un escenari segur
- es contribueix als processos d'aprenentatge a través de la millora del clima de convivència

b) Tipus

- Podem fer diferents cercles de diàlegs segons quin sigui l'objectiu.
- A l'entrada i la sortida
- "Per fer grup" (coneixement, expressió de sentiments, cohesió).
- Per establir les normes d'aula
- Per treballar proactivament
- Per proposar fites
- Per tractar temes del currículum de les matèries
- Per gestionar petits conflictes

c) Com funcionen?

En les diferents pràctiques restauratives la persona facilitadora fa preguntes clares i ordenades i suficientment obertes perquè les respostes siguin lliures i naturals. Es poden ajustar, mantenint l'essència, per obtenir un relat el més personal possible. L'alumnat s'asseu en cercle i el facilitador proposa la pregunta al cercle, indica cap a on anirà el cercle i respon la pregunta per donar una mica de temps a elaborar la resposta als participants. A continuació, passa l'objecte de la paraula a la primera persona que intervindrà. Aquest objecte ofereix la possibilitat de parlar i garanteix que la resta de persones escoltin amb atenció i respecte. Només pot parlar qui té l'objecte, que va passant de mà en mà. Si algú no vol intervenir, pot no fer-ho durant la ronda, però, en acabat, se li tornarà a donar l'oportunitat.

d) Què volem aconseguir i com ho avaluarem?

	INFANTIL	1ER CICLE	2ON CICLE	3ER CICLE
CONEIXEMENT DELS ALTRES	<ul style="list-style-type: none"> ·Posa atenció als altres ·Demostra empatia ·Coneix les característiques dels seus companys 	<ul style="list-style-type: none"> ·Mostra interès pels seus companys ·Coneix els punts forts i dèbils dels seus companys 	<ul style="list-style-type: none"> ·És empàtic ·Escolta als companys 	<ul style="list-style-type: none"> ·Describeix i coneix les característiques dels companys
CONEIXEMENT DE SI MATEIX	<ul style="list-style-type: none"> ·Regula les seves emocions ·Sap el que sent ·Sal el que vol 	<ul style="list-style-type: none"> ·Desmostra autocrítica ·Coneix els punts forts i dèbils propis 	<ul style="list-style-type: none"> ·Coneix les seves característiques 	<ul style="list-style-type: none"> ·Describeix les seves característiques ·Coneix les seves potencialitats ·Coneix les seves dificultats
CONVIVÈNCIA	<ul style="list-style-type: none"> ·Es comunica amb els altres ·Comparteix ·Juga (tot sol, en grup, tranquil, nerviós) 	<ul style="list-style-type: none"> ·Es capaç de consensuar normes d'aula ·Sap respectar les normes ·Sap empatitzar amb els companys ·Deixa parlar als altres 	<ul style="list-style-type: none"> ·Juga amb els companys ·Es capaç de seguir les normes 	<ul style="list-style-type: none"> ·Respecte les normes ·Valora als companys ·Accepta l'espai personal dels altres
RESPECTE	<ul style="list-style-type: none"> ·Accepta les característiques dels altres ·Usa expressions de cortesia 	<ul style="list-style-type: none"> ·Escolta als altres ·Valora als seus companys ·Desensa als seus companys en situacions adverses. 	<ul style="list-style-type: none"> ·No jutja als companys ·Utilitza un vocabulari respectuós 	<ul style="list-style-type: none"> ·Sap escoltar ·Sap intervenir amb els altres ·Es mostra empàtic ·No jutja als companys
CONFIANÇA	<ul style="list-style-type: none"> ·Se deixa ajudar ·Demana ajuda ·Exterioritza experiències pròpies 	<ul style="list-style-type: none"> ·Comparteix i expressa els seus sentiments ·Comparteix i expressa les seves experiències ·Ajuda als companys quan ho necessiten 	<ul style="list-style-type: none"> ·Verbalitza el que sent ·Demostra seguretat 	<ul style="list-style-type: none"> ·Explica coses personals al grup ·Demana ajuda ·És espontani
COOPERACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> ·Arriba a pactes amb els companys ·Participa en activitats grupals ·Ajuda als altres 	<ul style="list-style-type: none"> ·Sap realitzar tasques en equip ·Es capaç d'arribar a un objectiu de grup. 	<ul style="list-style-type: none"> ·Demostra iniciativa per ajudar ·Comparteix 	<ul style="list-style-type: none"> ·Ofereix la seva ajuda ·Ajuda als altres quan li demanen ·Aporta idees per a millorar ·Accepta ajuda